

דברי ראש הממשלה ושר הבטחון

בעצרת נח"ל

יפו, 8.10.1963

רה"מ ושר הבטחון - ל. אשכול:

עצרת הנח"ל - מועדים לשמחה.

ידידי הצעירים, מורי ורבותי,

אם כי פניתי ואמרתי ידידי הצעירים, ואני מתכוון

לרבים, לאלפים שהתכנסו כאן, בני הנועות נוער, בני בחי הספר, אבל
פני בכל זאת רוצה להגיד, שנדמה לי כי כאשר קמה הממשלה אתם כבר
הייתם "ותיקים", בני שנה, שנתיים ואולי גם שלוש. אולי יש ביניכם
גם האלה, מהיושבים אתנו היום, שהם הגיעו מח"ל בגיל מסויים, והם
כבר באמת ותיקים. ואני פונה עכשיו ל"ותיקים" הללו, בני שנה - שנתיים
וקצת יותר, בדברי אלה ואני רוצה להגיד לכם:

מהיום שקמה המדינה עד היום עשינו ערת דרך. אתם

הספקתם ב"ותיקותכם" להיות בשנים הראשונות או בעריסה או אחר כך מצאתם
אצבע, ובינתיים נעשתה מלאכה עצומה ואדירה ועברנו כברת דרך. ואנו
היום, בחול המועד סכות זה, בעצרת נח"ל זו, יכולים לספר לעצמנו
בשמחה ובנחת על כל הגדולה והגדולה שהספקנו לעשות.

אנו צועדים עכשיו במחצית הראשונה, מתקרבים לסוף

של מחצית הטיליון השלישי של אוכלוסיית הארץ. אנו פזרנו והקיטונו מאות
ומאות ישובים מן ועד באר-שבע, מהקצה הצפוני עד הקצה הדרומי והנגבי
של הארץ, לאורמה ולרחבה החפזרנו. הוקם הצבא, הוקם הנח"ל, והנח"ל גם
הוא הראה כוחו וזרועו במערכת הרחבה והארוכה של הקיעת יתדות והכאת
שורשים באדמת המולדת. דאינו לפנינו כעת, נדמה לי, נציגי 30 ישובים,
באמת מראש הצפון עד לסוף הנגב של ארצנו, וביצענו הייל רב.

הייתי אומר, חברי הצעירים, לו נשאלתי להגיד

על רגל אחת הורה הציונות, ציונות מהי? - הייתי אומר: שיבה וחזרה;
שירה לשורשים, שיבה ליסודות, שיבה למקורות ממנו באה האומה הזאת,
ממם שאבו אבות אבותינו, אבות האומה הזאת, שיבה לשורשים הללו.

MEMORANDUM

TO THE DIRECTOR

RE: [Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

זאת עשינו במשך השנים הללו, זאת עשה הענף הצעיר - הנח"ל, הענף הצעיר בתוך הצבא, בתוך המדינה.

אתם לא הספקתם עוד. ואם אני אומר אתם "והימים",

עשיתי את זאת בקרן מסויימת של בת צחוק על הוהיקות הזאת שלכם, הסתפקתם רק להגיע לגיל 15, 16 או 17, ויסלחו לי אלה שהם קצה יותר מבוגרים. וברצוני לאמר לכם בעצרת זו - האחריות והתפקיד מהחיליים מעכשיו לרבוץ וליפול על שכמיכם הצעירים, אלה שיושבים כאן, אולי אלה שישובים כאן הם רק נציגים של רבבות רבבות של בניס ובנות צעירים שנולדים ובאים ומגיעים אלינו בגיל זה, ומגיל זה ואילך לאט לאט התפקיד והאחריות והמשימות נופלות - אם אתם רוצים או לא רוצים - על שכמיכם.

חברי וידידי הצעירים אינני מכיר הרבה עמים

שדומים לעם ישראל, אשר לו ולדורותיו הצעירים, לנוער שלו, ישנן משימות, יעודים דורים ובהירים. אולי רק לעמים הצעירים שמשחררים עכשיו באפריקה ואסיה, אבל אני מסופק אם הם הפשו כבר את מה התפקידים אשר לפניהם.

התכנסנו, קבצנו הנה רבים. אוכלוסיית הארץ היא כעת קרוב

קרובה ל-2½ מיליון נפש, עלינו לזכור היטב שאנו חלק קטן מן העם היהודי שחי בפזורותיו. אולי זה אחד הדברים הראשונים שנוער ישראלי צריך לזכור ולהרות על לבו, - שאנו חלק, אנו שליחים, חלוצים של העם היהודי בפזוריו ובתפוצותיו.

יקירי, אם אתם יודעים וזוכרים, ואם לא - אתם

חייבים לחרוט את זאת על לבכם, לולא השחיטות, לולא השואה, לולא השמד במשך דורות, במשך השנים האחרונות לפני קום המדינה, האת עמנו מונה עכשיו 30 - 20 מיליון יהודים מפוזרים בעולם. וישראל היתה צריכה להיות - וזו היתה מטרתנו - שישראל תרפא את שבר בת עמנו, לתת פתרון לפזורה הגדולה הזאת, אשר מחפשת לה מקלט בטוח, בית לאומי, כדי להנצל מהשחיטות הללו. שארנו רק 13 - 12 מיליון, ואתם פה ואנו

כאן המבטח היחידי הבטוח האחרון. וזה מחייב אתכם.

רבוהי הצעירים, למה זה מחייב? אנו חייבים לזכור

שאנו חלק מהם, וחייבים לזכור שעוד מאות אלפים ומיליונים מתדפקים ויידפקו מידי פעם בפעם, מידי שנה בשנה, מידי תקופה, - על שערי הארץ. הזכרו שרק חלק קטן, רק פחות ממחציתו של השטח המוכשר - מעובד על ידי יהודים, יחד עם 30 הישובים של הנח"ל. עוד נשארו לדורות הבאות, לעשרות השנים הבאות, לדור הזה, מעטפה והתחייבויות עצומות כלפי העם, להכין בשבילם מקום, וזה מוטל עליכם ובתקופתכם.

אם עמלנו במסך התקופה הזאת, ש-16 - 15 השנים

האלה הם קטע ממנה, ואם אני עוצם עינים רוצה אני לחלוט, להגיע אתכם יחד, ואולי רבים מאתנו יגיעו לזאת, שיחד נוכל לעשות מה שיש עוד לעשות.

אמרתי משהו על קרקע. בימיכם נזכה ונשאב מים

מחוקים מהימים המקיפים את ישראל, להפרות ולהפריח שממה הארץ. את זאת לא הספקנו אנו לעשות, זה מוטל עליכם, אתם תזכו לעשות זאת ולהשתמש במים אלה.

בידיכם נשאר לחסוף ולגלות יותר ויותר - מה שאנו

מאמינים שישנו - חומר הגלם שבטן האדמה.

אנו מדברים עכשיו על כיבושו או התישבותו, פיתוחו

של הגליל לטובת המתישבים החדשים ולטובת אלה, יהודים ולא יהודים, שנמצאים שם. לזה צריך להטות כתף חברי הצעירים, כחף מתלהבת ומתרוננת, כאשר התלהבו והתרוננו ראשוני הגליל לפני 85 שנה, שאנו עכשיו חגונו, בשנה זו חגונו את שנת הראשונים.

ללא פאטוס לאומי, ללא התלהבות נעפףים, ללא פאטוס

חדש לא יקצמו מפעלים אדירים, שעם ישראל חייב לבצע במאה ה-20.

חברי הצעירים, זכרו זאת זאת, במשך 15 השנים הללו

שאני מנסה אתכם יחד לחשוב עליהם - ואז אתם תהיו בי 30 - 25, אנו עשויים לחת כתף יחד, ונעשה זאת. נמנה בארץ אולי כפליים כמה שאנו

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is mostly obscured by the paper's texture and color.

היום - 4 מיליון ומעלה. עלינו ועליכם עכשיו להכין, במשך האגף
הייכם ועבודתכם.

אבל לא רק בשדה וקרקע ובטלעים, לנו נחוצים

מורים מסורים, מורים בעלי שאר-רוח ונפש, לנו נחוצים מופאים
ומהנדסים, לנו נחוצים אנשי העשיה. ובתוכם ישנו פוטנציאל אדיר,
יכולת עצומה שעכשיו מהחילה להתפתח. הכינו ותתכוננו, תלמדו
מקצועות באותה החלוציות שצריך, לגליל ולכל מקצועות העבודה בארץ,
כדי שנוכל לתת פתרון.

ואגיד דבר שלא נאמר, מי יודע אם לא בעוד איזה

שנים נחכנס בעצרת נח"ל כזו, וכשם שבעצרת זו הופיעו 30 נציגים
של ישובים הקלאיים שהוקמו עד עכשיו, במשך השנים יקימו עוד עשרות
ומאות ישובים בגליל, הבשור, הנגב והערבה והחולה. אני מדבר
עכשיו על דבר חדש לדור הצעיר, אני מתאר לעצמי שגם יקימו קבוצי נח"ל,
בהדרכת הממשלה ובעזרתה, מפעלים שיתופיים ותעשייתיים ברחבי הארץ.
לזה נחוץ ידע. ואתם יכולים לרכוש את זאת. קשה לדרוש מאלה שהם כעת
בני 30, 40, 50. אתם יכולים לעשות זאת, לרכוש את הידע המודרני,
הטכניקה המודרנית הדרושה לקל המקצועות הללו בחקלאות ובתעשיה.
הנוער מחבקש, נהבע ונדרש לתת את הלקו, כשם
שנחנו עד עכשיו חלק, לכל אותם הענפים שהיו בארץ במשך 100 השנים
האחרונות. כל אחד משלו, כל אחד מחלקו.

אני מצפה ומברך אתכם, היושבים כאן, ואתכם

כנציגי רבבות, אולי מאות אלפי הנחלים הצעירים, שמצטברים ומתכנסים
עכשיו, ל-15 השנים הבאות, חלק לחלק, מזרם לזרם - ההופך לנחל אדיר,
נחל שיעמוד במשימות הספוריות שעומדות בפני העם היהודי העומדות
בפני הדורות הצעירים של ישראל, וישראל כולה שקבלה על עצמה
קיבולת בזמנו, היא אחראית בפני גורלו של העם היהודי, לקלוט
ולפהור ולתת פתרון נצחי, פתרון עד לעם היהודי המפוזר.
היו ברוכים וקבלו על עצמכם משימות הדור.

... ..

... ..

... ..